

Els candidats del PSOE davant la religió

Dij, 3/07/2014 per Ramon Bassas

[Roba estesa](#)

Amb motiu de les eleccions primàries per elegir el nou secretari general del PSOE, els tres candidats han estat preguntats en tres temes relatius a la política religiosa a [El País](#) d'ahir. El que més impacta és que en aquest, com en altres temes, les seves respostes són pràcticament idèntiques i les tres són proposes negatives (derogar, prohibir, limitar).

Tres candidats proposen derogar el Concordat amb la Santa Seu (sobre aquesta qüestió ja en vaig parlar fa dos anys i mig, [aquí](#), en un context similar), tot i que [Eduardo Madina](#) apel·la al diàleg amb els bisbes i un prudent "si tenemos una mayoría social a nuestro lado que lo permita". També hi ha unanimitat en la supressió de símbols de l'espai públic on, Madina, de nou, expressa la lletania puritana d'enviar les qüestions religioses a l'"espai íntim i personal", precisament ara que la intimitat brilla per la seva absència. Disculpeu l'autocita permanent però, per no allargar, trobareu què en penso en aquesta altra entrada, [aquí](#).

Sobre l'ensenyament de la religió. [Pedro Sánchez](#), el candidat més oficialista arriba a parlar de sectarisme religiós. Madina insisteix en la intimitat; deu ser que, com que llegir és un acte personal, la literatura també s'haurà d'ensenyar fora de l'escola. [Pérez Tapias](#), que s'ha confessat cristià "de base" i que representaria l'ala esquerra del partit, apunta un matís que m'agrada una mica més, proposant una alternativa aconfessional i universal per a l'ensenyament de la religió. També m'estalvio la resposta perquè ja la vaig escriure [aquí](#).

De manera que, de nou, es planteja el tema religiós com un problema, s'ignora olímpicament el seu entrallat social i cultural i es passa per alt la importància que té, en una societat, la transmissió, estudi crític i llibertat d'exercici de les propostes de sentit profund i transcendent que hi concorren. Justament, contra la ignorància, el sectarisme o la banalitat vital, amorfa, a què sovint s'apel·la en nom de la laïcitat. Un drama.

A propòsit d'Elzo

A propòsit d'això, recomano a tothom la lectura d'un fragment (especialment pp. 68 i ss.) del llibre del prestigiós sociòleg basc [Javier Elzo](#) amb l'horròs i equívoc títol [Los cristianos ¿en la sacristía o en la pancarta?](#) (Ed. PPC, Madrid, 2013) en què analitza la posició dels partits espanyols davant la qüestió religiosa.

Òbviament, creu que el PSOE, amb aquests arguments, comet dos errors. El primer, "regalar" la qüestió religiosa a la dreta (cita aquí a [Díaz Salazar, PPC, 2007](#), p. 296), ignorant la forta base religiosa dels seus votants (les comunitats governades pel PSOE és on hi ha més identificació religiosa, també entre els joves; on n'hi ha menys és en les governades pel centre-dreta nacionalista, el PNB i CiU, v. p. 72). El segon és el de reproduir el marc de la confrontació dreta/esquerra i confessionals/laïcistes que hi hagué durant la II República, ara tan reivindicada, "con las consecuencias bien sabidas" (p. 69).

A aquest marc mental hi ajuda, evidentment, la posició del PP identificant les seves polítiques dins l'ortodòxia catòlica i la connivència que hi ha trobat al si de la Conferència Episcopal Espanyola i en no poques de les diòcesis espanyoles, sobretot en l'etapa de Rouco al capdavant de la primera. No cal dir que prendre's al peu de la lletra aquest marc mental jugant just al contrari és el que el PP necessita per quadrar el cercle i té, com apuntava Elzo, precedents prou preocupants com per deixar-ho estar.

La resta del sistema polític espanyol, tan convuls, no ajuda pas a resoldre res, ben al contrari. Els partits "moderats", com dèiem, amb líders cristians i suports demòcrata-cristians, lideren les comunitats amb més desafecció religiosa (Catalunya, País Basc i Navarra). Elzo esbossa algunes interessants teories, com el factor de substitució del fet religiós pel fet nacional, especialment al País Basc. També allà, explicita la profusió de polítiques d'aïllament religiós auspiciades per Bildu i seguides de prop per EA, és a dir, a tocar del PNB.

En el cas de la resta de partits, no ajuda tampoc gens el trasvàs de vots socialistes a IU (aquí ICV) o Podemos, que lideren el pol "laïcista" al *frame* citat. A ERC hi ha de tot, tot i que, pel que conec, hi predomina la poca diplomàcia i el "menfotisme" que tan bé descriu Joaquim Nadal en l'anècdota sobre Xavier Vendrell, quan era conseller, relatada al seu [últim llibre](#) (Ed. Proa, 2014, pp. 559 i ss.).

Cal, doncs, recuperar una política positiva cap el fet religiós, i molt especialment cap el món catòlic, per part de l'esquerra, sobretot pel seu corrent majoritari, el socialisme democràtic, com ho fa arreu d'Europa. Semblant al que ha tingut en altres ocasions o al que, per exemple, inicià el PSUC de la mà d'Alfons C. Comín i tants d'altres. Per viure aquesta dimensió amb llibertat, per trencar el marc de confrontació dual que alguns proposen (sobretot quan van mancats d'alternativa), per albirar objectius comuns, que hi són, i, en definitiva, per ajudar les persones, cadascú, a realitzar el seu projecte vital amb la màxima qualitat i profunditat possibles.